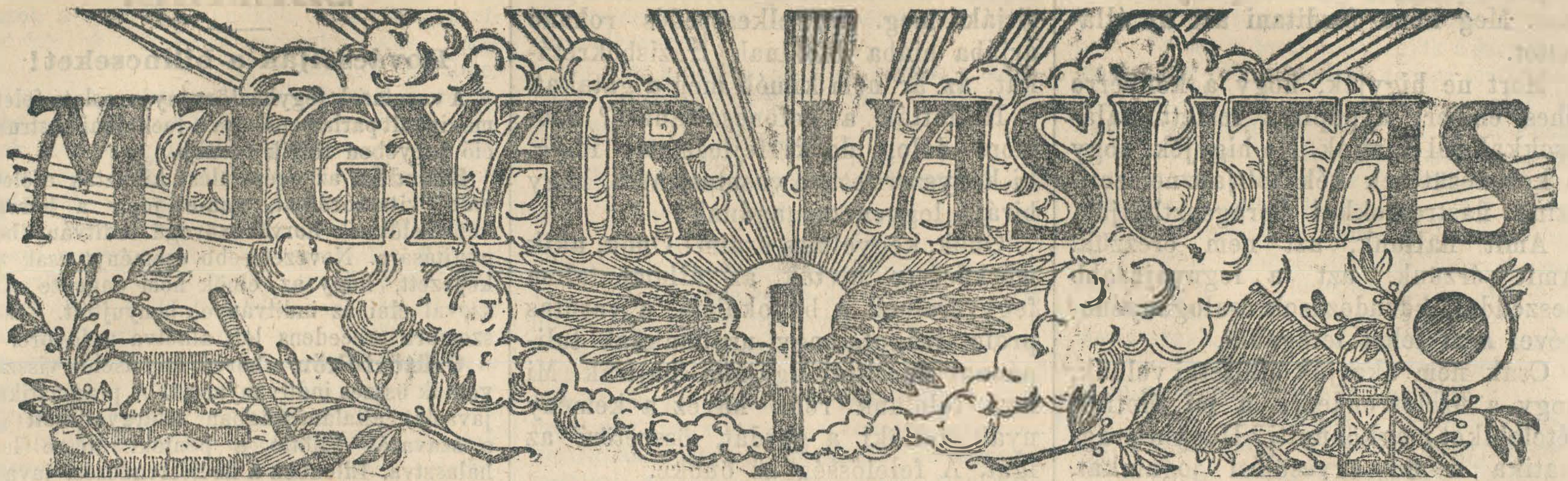

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Dembinszky-utca 6. sz., I. em. 16,
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra — — — — — 80 kor. Félévre — — — — — 4.50 kor.
Negyedévre — — — — — 2.40 „ Egyes szám — — — — — .20 „
A Szövetség tagjai díjtanulni kapják.

Excellenciás urak, kvitteljünk?

Excellenciás urak, valóságos belső és titkos tanácsosok, kinevezett és választott vasut-királyok, szentséges Tivadarok és válogatott cigánylegények, adjuk tudtára nagy- és nem nagyméltóságodéknak, hogy veszedelmes párbaj készül abban a birodalomban, amely a szárnyaskerék birodalma néven ismeretes. Mint a legtöbb duellum, ez is pofonnal kezdődött.

Hallották Excellenciádék a csattanását? A vasuti munkás kérges tenyere csattant el azon az ábrázaton, amely a munkásember méltóságára ráköpött. A lovagias ügy a tenyér részéről a jelen formájában befejezést nyert és most Excellenciádékon a sor, hogy annak az ügynek, amelynek históriája hátrább olvasható, a folytatását oly irányba tereljék, mely a Excellenciádék lovagias érzületének és érdekeinek legjobban megfelel.

Elsősorban tessék konstatálni, hogy a kérges tenyér pofonja rettenetes, igazságtalan, sőt szentségtelen merénylet volt a szárnyaskerék birodalmában uralkodó ábrázatoknak szentsége ellen és csattanása szentelen vakmerőséggel rázta fel azt a szendergő szenvedélyt, amelynek neve bosszu. Második sorban tessék a tenyér tulajdonosát rögtön elcsapni, hogy az ábrázat vakmerő érintésének sujtó átkaként rögvést a koldusbotot kelljen megragadnia és az öt ujja helyén támadó vörösség réme Ahasverus gyanánt üldözze, kergetse küszöbről-küszöbre és az ő lelke soha nyugtot ne találjon!

Harmadik sorban — hiszen önök valamennyien lovagias érzületű urak — tessék a párbajt folytatni, mert tagadhatatlan, hogy a pofont nem egy ember kapta az ő hirtelenkező felebarátjától, hanem a pofon annak a rendszernek szól, amelynek megteremtői és képviselői önök Excellenciás uraim és nem egy ember adta, hanem ezer és ezer vasuti rabszolga elkeseredése, kétségbeesése, szilajságba csapott fájdalma volt az, aki

egy emberben és ezek nevében a rendszer, a rendszerben önöket arculcsapta, Excellenciás uraim.

A pofozót tessék elcsapni. A felpofozott tiszteletére méltóztassék bankettet rendezni a remélhető előléptetés öröme: mindegy, a párbajra való kihívás megtörtént. A pofon szégyene az önök arcán lángol, a tüze az önök képét égeti és tette készen álló kéz, nem egy kéz, hanem félszázezer, aki várja az ütést, hogy visszatüthessen.

Tehát kezdjük a páros viaskodást. És ne tessék feledni: a fegyvernemek választása minket illet, vasuti munkásokat. Mi vagyunk a sértett felek. Engedjék meg, hogy az önök lovagi becsületének a szabályait mi is respektáljuk, mi is használjuk. *Mi választjuk a fegyvernemet.*

Mi voltunk azok, akiket eddig pofoztak, rugtak. Mi voltunk azok, akiket a rabszolgasorsba lökdösött a munkáserdekek lenyügözésére vállalkozott nemzeti politika. Mi voltunk azok, akiket nem akar emberszámba venni a jobbagyszabadító históriák hamis babérain élőködés. Mi voltunk azok, akiknek nyomoruságát az ígéretések és vállveregetések ravaszul számító kupeckedéseivel csapta be a hazai konkok testvéries elosztására alakult nemzeti részvénytársaság. Mi voltunk azok, akiknek türelmére, nyomorára, becsületes józanságára a legnagyobb ravaszsággal spekulált a három színben kacérkodó önzés. Mi voltunk, akiknek türelmét, nyomorát és becsületességét kijátszották azok, akik a fizetés-rendezés és a vasutas-pragmatika megalkotására vetemedtek. Mi voltunk azok, akiknek egyetlen fegyverét, a szervezetséget megirigylették olyanok, akik félnek az egyenes uton járó öntudatosságnak kemény nyakától, mely a tulipános igába még akkor sem hajtja a fejét, mikor Kossuth Lajos fiának ismert Ferenc nevű egyén kínálja fel gondosan ápolt kezeivel a nemzetiszinre festett jármot.

És mi vagyunk azok, Excellenciás urak, akik erre a temérdek inzultusra egyetlen pofonnal válaszoltunk, jelezvén, hogy jól van, ki a gyepe, legyen lud, ha kövér, elfogadjuk a kihívást, verekedjünk!

Ugy-e, nem hitték Excellenciás urak, hogy ilyenek is tudunk lenni. Ugy-e nem gondolták, hogy a pofozógép, amelyen nemzeti erejüket mércsikélték, a sok erőpróbára egyszer csak visszaüt? Nem bizony, hiszen kezes bárányoknak akartak bennünket nevelni, nem oroszlánnak. Elakarták altatni a nyomoruságunkat, a fájdalomunkat a jóságos szavakba burkoltan beadott étherinjekciókkal. Mézesmadzagokat huzogattak a szánkron keresztül, hogy ne érezzük a hátunkra hulló korbácsütéseket.

Igaz-e?

Tagadni merészeli? A bünt csak tetézi a mentegetődző hazugság. Jusson csak eszükbe, mit mondott *Szterényi* államtitkár ur annak a vasutas-küldöttségnek, mely a házépítés ügyében nála járt.

— Azt a programot valljuk, hogy kötelessége az államhatalomnak mindent elkövetni, hogy akik keserves fizikai munkával keresik kenyerüket, azoknak megkönnyítsük az élet feltételeit; hogy ennek az országnak mindenki szabad fia legyen, akinek egyesülési jogát és politikai tevékenységét ne korlátozza semmi és minden vasutas előtt nyitva álljanak a hivatal ajtói.

Excellenciás urak, mi nem gorombáskodunk. Még csak azt sem konstatáljuk, hogy a hazudozás és a politikai tisztesség nem ikertestvérek. Azt se mondjuk, hogy gyávaság a tettek pokrócát a szavak selymébe rejteni. Sőt konstatáljuk, hogy *Szterényi* ur, aki mindig a jelenlegi kereskedelmi miniszter ur nevében beszél és cselekszik, igen okosan beszél, de azt már nem hallgathatjuk el, hogy igen rosszul cselekszik az a politika, amelynek a

szájába kalács, a kezében pedig korbács van. Meg kéne fordítani azt az állapotot.

Mert ne higgyék, hogy a kenyérre éhes embert a papirra festett kalácsokkal jól tartják. Ne higgyék, hogy a korbácsütések kék foltjait nemzeti-színű flastromokkal beragaszthatják.

Amit hallunk, azt nem érezzük. Amit érzünk, azt a legnyájasabb beszéddel, hazudozások csalogányénekeivel sem lehet letagadni.

Csak nem akarják elhitetni velünk, hogy a fizetésrendezés a mi életfeltételeinket megkönnyíti? Hogy a pragmatika a mi egyesülési jogainkat, politikai szabadságunkat biztosítja? Ezeken már túl vagyunk. A korbács nem kalács Excellenciás urak. Semmi szükség sincs arra, hogy egymást hivatalos hazudozásokkal bolondítsuk. Igaz-e?

Aztán igaz-e, hogy ez az új, u. n. *Kossuth-féle rendszer* olyan állapotokat teremtett a vasuti munkásság körében, amely rosszabb a legszarnokibb önkénynek statáriális dühöngésénél? Igaz-e, hogy ennek a rendszernek már áldozatul estek olyan derék és becsületes munkások, akiknek dereka nem volt annyira hajlékony, mint egy-egy ujsütetű v. b. t. t. nemzeti forradalmáré? Igaz-e, hogy a denunciació most van olyan rettegett és félelmetes valami, mint a spanyol inkvizíció idején, a francia rémuralom napjaiban, az orosz kém-rendszer életében? Igaz-e, hogy az egyesülési szabadságnak, a politikai véleménynyilvánításnak tökéletesen befellegzett, ha a szabadság a munkások szabadsága, ha a politikai vélemény nem árul egy gyékényen a koalíció népbolondító politikájával? Igaz-e, hogy üldözik azokat, akik a szervezkedés terén nem a mostani kormány türelmi bárcájával szabadalmazott szövetségekkel szeretkeznek? Igaz-e, hogy a munkásság szervezkedésének megbénítása érdekében a műhelyek területén való járulékszedést betiltották? Igaz-e, hogy elcsapják azt a munkást, aki a munkások szövetségének lapját akarja bevinni a műhelybe, de ha ugyanott a türelmi bárcások lapját terjeszti, ha például a szent szövetség érdekében agitál, akkor még dicséretben és előmenetelben is részesülhet? Igaz-e, hogy csak olyan mulatságokat szabad rendezni, amelyen a hazát és a főnök urat éltetik? Igaz-e, hogy a nyolc napi szabadságnak és a szabadjegynek befellegzett? Igaz-e, hogy a család-szülte elkeseredés soha nem volt nagyobb és a munkásság guzsbakötése iránti hajlam soha nem volt egészségesebb, mint ma, annak a rendszernek az idején, melyet *Kossuth* Lajos Ferenc nevű fiának a nevére keresztelt el az a kiábrándulás, mely a vasutasszociálpolitikai törvényjavaslatokat *fegyháztörvény* néven utálta meg?

Hej, Excellenciás urak, akik mind ezt megcselekedni merészek voltak, ne restelljék bevallani, hogy *mindez igaz*.

Mit szónokol hát *Szterényi* ur ne-

künk? A tetteket a szavak nem hamisítják meg. Az elkeseredés rohanó árába hiába dobálnak frázisbolkrétákat, az ár nem kiméli meg a gátakat.

Hallották a pofoncsattanást? Szomorú dolog, de ki fejlesztette idáig, ki kényszerítette a vasutast arra, hogy bírāja legyen önmagának?

Önök, kegyelmes uraim! Önök, akik mérkőzésre hívták az államhatalom fegyvereinek a birtokában a vasutas proletárságot, hogy uralmuknak tulipánnal ékesített igájába hajtsák. Mi nem felelünk róla, ha ez a kemény nyak fellöki a gazdát, összetöri az igát. A felelősség az önöké.

Önöké, akik továbbra is lépésről-lépésre haladnak az erőszak útján. Önöké, akik provokálják, hogy a békés szervezkedés útját valami más váltsa fel, amelyen a békétlenség, a kétségbeesett védekezés fegyverei összezsapnak az államhatalom fegyvereivel.

Az első pofoncsattanás talán még kijózaníthatná a hatalmi mámort. Talán még megérthetnék az urak, hogy a képenütött rendszer nem méltó azokhoz az emberekhez, akik a nemzeti demokrácia nevében kapaszkodtak az uralkodás polcára.

Talán, de csak talán! . . . A kéz ezrek nevében nyomta a bélyegét a rendszer arcára és ezrek és ezrek keze görcsösül ökölbe, hogy folytassa a párbajt, hogy összetörje az igát, mielőtt a nyakába nyomják. Ezeknek az öklöknek nem mi parancsolunk. Ezeknek az a vérig bosszantott elkeseredés parancsol, amelynek eltökéltségével csak egy valami lehet nagyobb: *Excellenciátoknak vakmerősége*.

Eltökéltség, vakmerőség, hát ki a gyepre — ha úgy tetszik. Valamelyik ott marad és ez a valamelyik — megállásuk az urak — nem a vasuti munkásság igazsága lesz, amelyet meggyalázhattak, de amelyet meg nem ölhetnek, mert az még az Excellenciás uraknál is nagyobb, erősebb és hogy van ez az igazság és hogy él ez az igazság, azt Excellenciás uraimék érezhetik legjobban, mert ha ütik, visszaüt és egyszer úgy *visszaüt, hogy agyonüt*.

Hát egy kicsit gondolkozzunk! Még csak az első pofon hangzott el részlettörlesztésképpen. Hány, de hány van még hátra Excellenciás urak, valóságos belső titkos tanácsosok, kinevezett és választott vasutkirályok, szentséges Tivadarok és válogatott cigánylegények.

Rückwärtskonzentrierung.

Lapzárta után vesszük a következő hirt: *Kossuth Ferenc a szolgálati rendtartás összes szakaszait az 1. § kivételével visszavonta, ezeket nem a törvényhozás útján, hanem rendeleti uton fogják életbeléptetni.*

1866 július 3-án Königrátnél elkezdék az osztrákok a Rückwärtskonzentrierungot. 1907. évi július hó 3-án Kossuth végezte el ezt a manővert. A szolgálati pragmatika jogtípró szakaszaiból tehát még sem lesz *törvény*, csupán *rendelet*.

Ennek jelentőségével lapunk jövő számában fogunk foglalkozni.

SZEMLE.

Kovácsolják a bilincseket!

A vasutasok fegyháztörvényjavaslata felett megindult parlamenti vita a technikai obstrukció jegyében folyik tovább.

Szerdán az egész ülést kihúzták afelett való vitatkozással, van-e joga a horvát képviselőknek horvát szövegű indítvány benyújtására. Nevezetesebb eseményt csak az képezett, hogy az elnök nem engedte zár-szóval élni az indítványok benyújtóit. Ezzel szomorú precedens lett alkotva a jövőre.

Csütörtökön a horvát képviselők visszavonták összes indítványait. A pragmatika-javaslat általánosságban letárgyaltatott és a szavazás fölött a pénteki ülésre lett halasztva. Ellenben a fizetésrendezési javaslatot, amelyet a horvát képviselők, hogy bebizonyítsák, miszerint nem ellenzik annak mielőbbi törvényerőre emelkedését, általánosságban elfogadták.

A részletes tárgyalásnál **Kubik** Gyula a negyedik szakasznál nyújt be módosítást az egyetemet végzett vasutasok érdekében. Azután a legfőbb pontokhoz **Batthyány** nyújtott be módosítást a protekció ellen. Elvben mindkét módosítás el lett fogadva, de a vasutasok ezrei a tanuk, hogy gyakorlatban nem lesznek megvalósítva. Ezután változatlanul elfogadták az 5-től 9-ig terjedő szakaszokat.

Surmin György horvát képviselő kéri Zágrábot abba a lakbérosztályba sorozni, mint Budapestet és Fiumét. Gróf **Batthyány** Tivadar elfogadja Surmin módosítását, *de örülne, ha a ház a történetek után nem szavazná meg*.

Ilyen gyalázatos bosszura sem volt még példa. Sok száz magyar és horvát vasutast és családjait sujtani azért, mert képviselőik sikra szálltak nemzetük jogaiért. Batthyányi polemizálva Popovics horvát képviselővel, kijelenti, *hogy a zágrábi vasutasok igényei jogosultak ugyan, de a horvátok elvesztették a függetlenségi párt szimpatidáját*.

Visy Ferenc a X. szakasznál kéri a természetbeni lakások rendbentartását.

Kossuth Ferenc ezt nem fogadja el.

Gróf **Batthyány** a X. szakasznál indítványozza, hogy Budapesten a lakbér és fizetés minimuma 1300 korona legyen.

Kossuth hozzájárulása után elfogadtatott.

A munkások számára nincs béremelés.

Lorkovics István horvát beszéde végén *husz százalékos fizetésemelést indítványoz azoknak az alkalmazottaknak, akiknek fizetését a törvény nem emeli*.

Nagy zaj fogadja az indítványt.

Gál Sándor (függ.): Ne beszéljen, aki nem tud magyarul.

Justh felszólítja a képviselőket, hogy ne akadályozzák, hanem segítsék elő kötelességének teljesítésében.

Szterényi József államtitkár *nem fogadja el Lorkovics indítványát*.

Megtörtént az az arcpirító esemény, hogy egy horvát képviselő által benyújtott és a vasuti munkások ezreit anyagilag érintő indítványt a magyar képviselőház, *Kossuth-Szterényivel az élén, leszavazott*. Vasutasok, okuljatok!

Ezután változatlanul elfogadták az összes szakaszokat általánosságban és részleteiben.

Kik az izgatók?

Bennünket vádolnak uton-utfélen azzal, hogy mesterségesen szitjuk az elégedetlenséget és elhintjük a vasuti munkások között a gyűlölség magvát.

Nem akarjuk magunkat ezen vádak alól tisztázni. A történelem fogja majdan megítélni tetteinket, mi nyugodtan nézünk az ítélet elé és folytatjuk munkánkat. De kérdezzük mi azokat, akik reánk hárítják a felelősséget a vasuti munkások között észlelhető forrongás miatt, hogy ha mi, akik feltárjuk az igazságtalanságot, azokat ostromozzuk és lehetetlenné igyekszünk tenni; ha minket ezért lelkiismeretlenség vádjával

illetnek, akkor milyen ítéletet érdemelnek azok a szolgálati főnökök, akik ridegen elzárkózva alkalmazottaiknak jogos, igazságos követelést által biztosított kérelmei elöl is, így tett a többek között a szombathelyi szertárfőnök is. A munkások kérték szép szóval, alázatosan, hogy a hivatalos lap 3-ik számában kiadott rendelet értelmében adják meg nekik is a bérjavítást. Háromszor kopogtattak, azt hitték, majd megnyitattik. De csalódtak! Kaptak először biztatást, hogy „majd jönni fog, mert jönni kell”. Másodszor már az ellenőrt okozta, hogy már rég meg kellett volna kapniok. A harmadik kopogtatás, amely már kissé talán merészebb volt, azt eredményezte: *akinek nem tetszik, elmehet.*

Amidőn pedig az üzletvezetőhöz akartak menni, ezt egyenesen megtiltotta a szertárfőnök ur, kijelentve, hogy ő telefonálni fog a kihallgatás megakadályozása végett. Hát kérdezzük mi most az igen tisztelt igazgatóság, vasuti felügyelőség és minden rendű és rangú felügyeleti hatóságot, hogy kik izgatták fel ezeket a munkásokat? Ők még nem voltak tagjai eddig a szervezetünknek, de lelkük sugalta, hogy velük igazságtalanság történik, hogy ők nem nyerhetnek már sehol igazságot, méltánylást. Lelkük sugta meg nekik, hogy helyük ott van az izgatók táborában és amidőn e sorok íródnak, már valamennyien tagjai szervezetünknek. Nos, uraim, kik voltak itt az izgatók?

Terrorizálnak a szentkoronások.

A szentkoronás szövetség, mely előtt a józan gondolkodás, becsület és tisztesség sem szent, megmutatta június hó 19-én, legnagyobb kerülete, a budapest-északi kerületének választmányi ülésén, hogy mennyire jaj azoknak, kik a szakállimádásnál előbbre tartják sorsukon javítani.

Kétszeresen jaj azoknak, kik ellenkező véleményen mernek velük lenni, de meg mint minden szent prédikálja, elkarhozottak szerintük azok, akik megundorodtak árulásaiktól és otthagyták ezt a diszszakállszekért.

Mult hó 19-én volt a budapest-északi kerületnek választmányi ülése, azaz csak lett volna annak nevezhető, ha választmánya lett volna; ez ugyan a jó öreg elnököt, Sarlay bátyánkat, nem aggasztotta volna, ha Fodor Vilmos raktárnok, bizalmiférfi meg nem zavarja őket legszentebb agyarkodásaikban.

Tárgysorozatának első pontjánál, továbbá mely a lemondás folytán megüresedett társelnök és alelnök megválasztásáról szólt, tovább nem is juthattak tehát.

Dr. Balatony Lajos titkár felolvassa a kerület pénztárnoka, Komarek Alajos által benyújtott indítványt, melyben Hajós Lajos volt alelnöknek tekintettel arra, hogy nevezett a szövetségből kilépésre agitált és verbuvált, kizárását indítványozta.

A megjelent harminctagu hivatalnokgárdája ezen osztályszövetségnek, persze egy pár jobb érzésűt kivéve, a volt alelnököt távollétében gyáván becsületében is sértették. Fodor Vilmos raktárnok azonban ezen handabandázó szenteket alaposan kioktatta arról, hogy rágalmazni és sértegetni sem nem a szentek, sem az uriemberek jellemvonásai.

Szolidárisnak vallotta magát Hajós alelnökkel, egyben megmagyarázta nekik, hogy ha őt is kizárják, ezt nem fogja megaláztatónak venni, hanem megtiszteltetésnek, hogy őt egy ilyen testület zárta ki kebeléből. Tiltakozott továbbá a további tagdíjlevonások ellen. Dr. Balatony titkár, aki azt hitte, hogy csapszékekben van, alaposan rendreutasította „banda” kifejezéséért. (Ugy látszik, ez az ur még keveset tanult az illemtanból.) Fodor raktárnokot kidobással fenyegették s így 3 óra alatt csak személyeskedés volt az egyetlen tárgysorozat.

Bizony-bizony, elmondhatják a szentkoronások is azt magukról, hogy pusztulnak-vesznek, legbuzgóbb emberei (mert ilyenek

ismerik Hajós volt alelnököt is) hagyják ott árulásaik miatt, amit a kisemberek rovására elkövettek.

Ma már különben is nem fogják a katonákat kötéllel és szentté még egyet sem avattak.

A munkásbiztosító hivatal

1907 július hó elsején lépett életbe és ezzel egyetemben az ipari és kereskedelmi alkalmazottak betegség és baleset esetére való biztosítására szóló 1907: XIX. t.-c. is életbe lép. Hangsúlyoznunk kell, hogy a betegsegítő pénztárak önrendelkezési jogát megsemmisítő törvény hatálybalépését semmiféle néven nevezendő előkészület nem előzte meg, úgy, hogy az egész vonalon, az egész országban, minden átalakuló betegsegítő pénztári szervben a legnagyobb fejtelenség uralkodik. A koalíciós kormány munkásbarátságát, a munkások jólétéről való gondoskodását ez a végtelen könnyelműség és megbecsíjthatatlan hanyagság jellemzi a legjobban.

Az új munkásbiztosító hivatal életbeléptetése dolgában a kereskedelmi miniszter a következő rendeletet adta ki:

Az ipari és kereskedelmi alkalmazottak betegség és baleset esetére való biztosításáról szóló 1907: XIX. t.-c., mely a törvény 205. §-ába foglalt rendelkezés szerint folyó évi július hó 1-én lép életbe, 168. §-ában állami munkásbiztosítási hivaltal létesít. Az idézett törvényeikk a kihágási ügyekben való harmadfoku bíraskodáson és a törvényben külön meghatározott végrehajtási intézkedéseken kívül a munkásbiztosító pénztárak felügyeletével és ellenőrzésével, valamint a munkásbiztosítási ügy központi vezetésével járó mindazt a teendőt, melyet az 1891: XIV. t.-c. alapján a betegség esetére való biztosítást illetőleg eddig a kereskedelemügyi miniszter gyakorolt, ugyisintén a betegség és baleset esetére való biztosításból folyó segélyezési és kártalanítási vitás kérdésekben másod- és végső fokban való végérvényes bíraskodást a nevezett hivatal hatáskörébe utalja. Tekintettel továbbá arra, hogy a hatásköre a törvény hatálybalépésével egyidejűleg kezdődik, az annak szervezésével járó munkálatokat a törvény 207. §-ának 1-ső bekezdése alapján foganatosítottam és ezek alapján a m. kir. állami munkásbiztosítási hivaltal folyó évi július hó 1-ével életbeléptetem. Erről a törvényhatóságok tudomásvétel, alárendelt hatóságaival és hivatalaival, ugyisintén a területén az 1891: XIV. t.-c. alapján működő betegsegélyzőpénztárakkal való közlés és a szokásos módon való közhirritétel végett azzal értesitem, hogy az említett időponttól kezdve a kihágási ügyeken kívül a munkásoknak betegség, vagy baleset esetére való biztosításra vonatkozó mindazok az ügyek, melyek eddig a vezetésem alatt álló miniszterium hatáskörébe tartoztak, a m. kir. állami munkásbiztosítási hivaltalhoz (Budapest, V., Akadémia-utca 1) lesznek felterjesztendőek. Végül, tekintettel az 1907: XIX. t.-c. 195. §-ára, az állami munkásbiztosítási hivaltalnak törvényben való hathatós támogatását a törvényhatóságnak külön és melegen ajánlom. Budapest, június 26-án. Kossuth s. k.

A koalíciós kormány ezzel az új törvénnyel azoknak az intézkedéseknek számát szaporította meg, amelyek egyenesen a munkások érdekei ellen irányulnak. A törvény életbeléptetésének módja méltó az intencióihoz.

Ellenfeleink részéről máris megindult az agitáció, hogy az országos központ, mint a helyi szervek közgyűlési küldötteiül csakis hazafias, józan elemek választassanak. Hogy mit értenek az urak hazafias és józan elemek alatt, azt magyaráznunk nem kell. Azt akarják, hogy a szervezett vasutasok a pénztárak igazgatásából kizárassanak.

Az új törvény amugy is rossz és a munkásság szerzett jogait minden téren csorbitja. És ha a teret átengedjük a szervezett munkásság ellenségeinek, ha nem igyekszünk, hogy legalább a paritásos képviselőket kihasználva, mindenütt jó és megbízható elvtársakat válasszunk, akkor bekövetkezik az, hogy a munkásokat az új törvény által biztosított jogaiból kiforgatják.

Ezért felhívjuk a szervezett vasutasokat, hogy résen álljanak. Indítsák meg az agitációt, hogy a betegsegélyző pénztárak választásánál mindenütt csak a miénk válasszassanak. De különösen ügyeljenek arra, hogy a központi kiküldöttek megbízható és intelligens munkástársak legyenek.

A törvény értelmében a mostani betegsegélyző pénztárak kiküldöttei fogják megalakítani az országos pénztárt. Rendkívül fontos tehát, hogy az országos pénztár alakuló közgyűlésére teljesen megbízható elvtársak küldessenek ki a munkások közül s igyekezni kell, hogy a munkaadók közül is lehetőleg hozzánk közel álló személyek válasszassanak. A központi közgyűlésre csak a pénztárak közgyűlési kiküldöttei vagy az igazgatóság tagjai delegálhatók.

Mint hogy pedig már előreláthatólag egy-két hónap múlva történnek a választások: a kellő előkészületek már most megteendőek, hogy esetleges meglepetések kikerültesse.

Vasutasok, vigyázzatok, ne engedjétek magatokat kijátszani. Nézzétek meg, mit íratnak alá vételek a főnökségek.

Az ügyész nem vádol.

Miskolcon meg akarták menteni Kossuthék dicsőségét. Nagy Zoltán állomásfőnök feljelentette az ügyészségnél Iván János újságkihordót „izgatás” miatt.

Most azután megjött az ügyészség válasza, amely oly világos, hogy olvasóink megérthetik belőle az előzményeket is.

KIRÁLYI ÜGYÉSZSÉG

MISKOLCON.

5612. szám.

Határozat:

A bejelentés tárgyában a vád képviselőtét megtagadom. B. P. 34. §-a.

Miről sértettet és gyanúsítottat, előbbi a B. p. 42. §-ában foglalt jogaira való figyelmeztetéssel, értesitem.

Indokok:

Iván János újságkihordó ellen Nagy Zoltán állomásfőnök Takó Sándor rendőrbiztos útján azért tett feljelentést, mert Iván János a miskolci vasuti állomáson a vasuti személyzetet izgatta azáltal, hogy egy újságból a vasutasok fizetésrendezését olvasta és ezt mondotta: „hát azt hiszik maguk, hogy kapnak valamit? Semmit, csak hitegetik magukat”.

Tekintve pedig, hogy Iván Jánosnak ezen cselekménye sem a btkv 173. §-ában meghatározott lázítás, sem a 177. §-ában meghatározott magánosok elleni erőszak vétségének tényálladékát meg nem állapítja és tekintve, hogy Iván János fentebb leírt cselekményében más büntetendő cselekmény jelenségei sem forognak fenn:

Ennélfogva a vád képviselőtét meg kellett tagadnom.

Miskolc, 1907. május hó 29-én.

Olvashatatlan
kir. ügyész.

Lám, lám állomásfőnök ur, mennyivel józanabban gondolkodik az ügyész, mint Ön.

Iván János szerencsés ember, mert ha történetesen Iván János nem újságkihordó, hanem vasutas, akkor az ügyét nem az ügyészség, hanem Nagy Zoltán állomásfőnök ur bírálta volna el. És akkor szent igaz, hogy Iván János kirepült volna a Máv.-tól.

Csak hogy az ügyész az nem állomásfőnök. Az ügyész az gondolkodik is. Viszont az is bizonyos, hogy mostan az állomásfőnök ur is gondolkodik ezen a második miskolci nyaklevesen.

Felhívás denunciálásra.

A Mozdonyvezetők Lapja július 1-én megjelent számában *Petheő Tivadar*, a mozdonyvezetők érdemes elnöke, egyenes felhívást intéz a mozdonyvezetőkhez, hogy azokat a kartársaikat, akik nincsenek megelégedve a pragmatika-tervezet rabszolga-rendelkezéseivel, vagy a fizetésrendezés folytán a mellékilletmények leszállításában igazságtalanságot látnak és ezeket a kartársaik körében megvitatják, avagy pedig a *Petheő* ur kétszínű behizelgő viselkedését szóvá merik tenni: „*miután a központból ellenőrizni lehetetlenség*“, felhívja, hogy: „*jelentsek be az illetőket első sorban a szolgálati főnökségnek és azután a mozdonyvezető-szövetségnek, hogy az illetőket nyilvánosan is pellengérre állíthassa.*“ Nos, hát ennél gyalázatosabb cselekedetre még nem volt példa.

Tisztában voltunk már *Petheő* urral és az ő áldásteljes működésével akkor, amidőn legelőször hangzottak el a felsőbbbség kegyeit hajhászó, minden férfiasságot nélkülöző, hizelgő beszédei. Azonban azt, hogy ilyen nyílt szemérmertlenséggel legyen bátorsága felhívni a mozdonyvezetőket egymás denunciálására, ezt még *Petheő* urról sem tételiztük fel. Nem pedig azért, mert azt hittük, ha a becsületérzés nem is, de a mozdonyvezetői kar megvetésétől félelem visszatartja ilyen aljasságtól.

A vasuti munkásság büszke arra, hogy soraiban nincsenek ilyen *Petheő*-féle alakok. Ha akárcsak is egy megtévelyedett, akkor minden habozás nélkül lökné ki soraiból, ne hogy megméltelyezze a becsületes emberket.

Petheő ur azonban marad továbbra is, ami volt: a mozdonyvezetők szeretett elnöke.

Harc a választói jogért.

Az a hatalmas, nagyarányu mozgalom, amely a né jogok megszerzéseért indult meg, mind nagyobb arányokat ölt és újabb rétegeket von bele a küzdelembe.

A vasuti munkásság is átérzi már ennek a nagy horderejű reformnak a munkástársadalomra való fontosságát. A vasuti munkásság is tudatára jött már annak, hogy hiába van az egyesek titáni harca, hogy a munkásság szervezésével gazdasági előnyöket csikarhasson ki a tőkés társadalomtól. Tudja már a vasuti munkásság is, hogy hiába a küzdelem, hiába az áldozat, mert egy korrupt osztályparlament minden percben felrughatja mindazt, amit a munkásság nehéz küzdelemmel, sok köny- és véráldozattal kivívott. Ma már a vasuti munkásság is a politikai érettség magaslatára emelkedve, kiveszi részét abból a küzdelemből, amelyet a szociáldemokrata párt indított a né jogok kivívásáért. Nincs már válaszfal a vasuti és külső munkásság között.

Az erőszak és butaság emelte falak már romokban hevernek! A romok tetején kitárt karokkal áll az emberi méltóság tudatára ébredt vasutasproletár, várja a harcot, melyben fényes bizonyítékát fogja adni annak, hogy szíve együtt érez a töle mesterségesen elkülönített, elnyomott munkásnülliókkal.

Öröm és büszkeség tölt el bennünket, a midőn olvassuk, hogy a temesvári vasuti munkásság méltó módon vette ki részét a választójogért az elmúlt héten lezajlott tüntetésből.

Üdvözlünk titeket, temesvári testvéreink, mert bebizonyítottátok, hogy méltóak vagytok a munkás névre.

A ti szívetekben is ott zeng „Világ proletárjai, egyesüljetek!“ A ti ajkatokon is felcsendül, talán öntudatlanul is: „Ki harsog, hadd vesszen ő, szabad lesz a jövő!“

Monorkerületi Lapok.

Ez a címe egy zuglapocskának, amely pauszál és egyéb „tisztességes“ jövedelmi forrásokból meríti a munkásság piszkolódásához erejét.

Legutóbbi számában a vasuti munkásokat vette aljas munkában elkopott nyelvére a kis-pausálás pacsirtája, *Molnár Sándor* ur,

aki a világ legelőkelőbb lapjának, a Monorkerületi Lapoknak a szerkesztője. Eleve tudjuk, hogy *Molnár* ur örül ennek. Hadd örüljön, hadd lássa egyszer másutt is a nevét, ne csak a — rendőri hírek között. Ez az „uri“ ember dühöng, hogy a görnyedő vasuti munkásnak szabadjegy is jár, hogy munkája fejében száraz kenyeret kap, hogy orvosokat és fürdőt kapnak. Hogy „félve“ tartó betegség esetén táppénzt is kap.

Molnár ur pimasz haszontalanságai mindenkit hidegen hagynak. Ha ezelőtt a vezércikk előtt nem is volna ott az (—r) jegy, akkor is tudtuk volna, hogy a monori szolgabíró meg *Molnár* ur „irták“ ezt a bolondgombát. Nekünk könnyű volt a „stilus“-ra ismerni, mert bolond lyukból, bolond szél fúj.

Azt mondja *Molnár* ur: „*Jó gyomru embernek kell lenni, aki ezt a naplopó munkások munkáját végig nézi. Szapnállal kellene közbük löni, mert 6-tól 6-ig nem csinálnak semmit.*“

A vasuti munkás 6 órákor sétál ki és ötven-szer se emeli meg azt a csákányt egész nap és 6 órákor sétál haza — munkásvonaton.“

Hát *Molnár* ur, mi nekünk nagy kedvünk volna azt mondani annak a vasutas munkásnak:

— Hé, atyafi, ne emeld azt a csákányt még ötvenszer se. Emeld csupán egyszer, akkor se vágd a földbe, hanem a szerkesztő ur, *Molnár Sándor* fejébe.

Ezt szeretnők mondani, csak hogy nem mondjuk. Mert minek bunkóznák le a vasutasok *Molnár* urat, mikor — sintér is van a világon.

Melyik az igazi?

A déli vasut igazgatósága a munkások részéről, a passzív resistencia eredményeként elért vívmányokat nagyon lassan óhajtja megvalósítani. A munkások józanságát bizonyítja, hogy ezek a nagyon is sokáig húzódó ígért-beváltások nem ragadták őket olyan cselekedetre, amely alkalmas lett volna a hosszas fontolgatások megakadályozására; azonban tanulságul mindenesetre fel fogja magának jegyezni a déli vasuti munkásság.

A alábbi rendelet a pályafentartási munkások régóta vajdó munkaidejét volna hivatva rendezni, azonban olyképpen, hogy a jogos kritikát hívja ki maga ellen.

3980. P. 07.

545. m. o.

22. sz. KÖRÖZVÉNY.

Valamennyi pályamesternek.

Értesitem, hogy az 1904 évben kiadott pályafentartási munkarend határozmányait az igazgatóság az alábbiakban megváltoztatta. Március és október hónapokban a déli pihenőt, mely ezideig 12 órától délután 1 óráig tartott, fél órával meghosszabbítja, úgy hogy a déli pihenő ezentúl a nyári hónapokban déli 12 órától délután fél 2-ig fog tartani és a tiszta munkaidő ennek folytán 10 órát fog kitenni. Oly kivételes esetekben, midőn a munkások a munkahelytől távol laknak és érdekükben áll, hogy a munkából 6 óra előtt távozzanak, megengedjük azt is, hogy a munkások fél 6 órakor távozzanak a munkából, de mivel 10 óra munkaidőt be kell tartani, ily esetben a déli pihenő csak déli 12 órától 1 óráig fog tartani.

Jelen rendelet f. hó 26-tól lép érvénybe és erről az összes kinevezett személyzet és a pályamunkások értesítettők.

Annak idején a szövetségünk emlékiratára adott válaszában, valamint a legutóbbi mozgalom lezajlása után is szóval és írásban megígérte az igazgatóság, hogy a munkaszerszám ki- és bevitel a munkaidő keretén belül, vagy pedig külön díjazva történjék.

Ebben a rendeletben azonban erről szó sincs. Ez a rendelet csak arról intézkedik, hogy ha a munkások a vonaton távol dolgoznak, akkor megengedhető, hogy félórával korábban fejezzék be a munkát, azonban természetesen korábban is kell kezdeni.

De volt még egy másik rendelet is kiadva, amely arról intézkedett, hogy a szerzőszámok a legközelebbi örházba beadhatók.

Most már sem a pályamesternek, sem pedig a munkások nem tudják, melyik az igazi, melyik a mérvadó rendelet. Ahány ház, annyi szokás lesz. Ahány pályamester, annyi-féleképp lesz végrehajtva a rendelet.

Mindezek azt bizonyítják, hogy az igazgatóság módot keresett, az annak idején megígért reformok intencióinak a megmésztására. Ez ellen felemeljük tiltakozó szavunkat és a legkomolyabban hívjuk fel a déli vasut igazgatóságát, hogy olyan becsületes szándék vezérelje a munkásság érdekében teendő intézkedéseiben, mint amilyen becsületes szándéka a déli vasut munkásainak a békesség, a nyugalom megőrzése.

Vasutassors.

Nagyváradról jelentik: Butyiri Flóris vasuti tisztviselő tegnap éjjel ügyeletes szolgálatát teljesítette Bucsá biharmegyei község vasuti állomásán. Az 560. számú tehervonat beérkezésekor fel akart ugrani a mállakocsra, hogy átvegye a szállító leveleket. A vonat még nem állapodott meg teljesen és ő az egyik jelzőlámpás-oszlopba kapaszkodott. Nem tudott eléggé erősen megfogódzkodni, hanyatvágódott és a vonat kerekei alá került. Iszonyuan összeroncsolt állapotban eszméletlenül hevert a sineken. Jobb karját teljesen leszelte a vonat, a fején súlyos sebek tátongtak. A Nagyvárad felé menő éjjeli gyorsvonaton elszállították. Alig érték vele a váradi pályaudvar perronjára, meghalt.

Rémuralom a Máv.-nál.

A Máv.-nál megkezdődött a rémuralom. Azok az emberek, akiket bánt, hogy szennyeseiket lapunk nyilvánosságra hozza, véres bosszút lihegve, megalkották a Máv.-basák maffiáját.

Éhetetlen, gyáva alakok, amolyan anyám-asszonyfajta legénykéek hivatali hatalmukkal visszaélve, zsarnoki módra üldözőbe vesznek mindenkit, aki előttük gyanus, akiről azt vélik, hogy piszkosságukat a Magyar Vasutas tudomására hozták.

Eltekintve, hogy már az is gázság, hogy ártatlanokat üldöznek, de tetézik még ezt azzal is, hogy gyáva himpellérek módjára ártatlanok családi életét teszik tönkre, derék, becsületes, szókimondó emberek családi tüzhelyét dulják fel, csupán azért, mert gyávák, szemtelenül gyávák ahoz, semhogy ügyüket a sajtóbírószág elé mernék vinni.

Lapunknak 3 év óta nem volt sajtópöre, amelyből ne mi kerültünk volna ki diadalmasan. Egyetlen egy esetben ítélték el bennünket, akkor is azért, mert a bizonyítást nem engedték meg.

Azóta tettek ugyan feljelentést egyesek ellenünk, de gyáva nyulak módjára visszahívták még a tárgyalás előtt.

Ime élénk bizonyíték ez amelle, hogy amit mi leközlünk, az szinarany igazság.

De egyuttal bizonyíték amelle, hogy a sinbetyárok nem merik az ügyet a bíróságok elé vinni, hogy nem mernek a napra menni, mert érzik, hogy vaj van a fejükön.

Ahelyett, hogy bennünket a bíróság elé idéznének, a rájuk nézve kényelmesebb, de egyuttal undokabb módot választják, hogy maguknak elégtételt szerezzenek.

Ráfogják, igenis ráfogják és hozzá tudatosan rágalmazva, hogy ez vagy amaz írta az őket „sértő“ cikkeket.

Igy tettek Sátoraljaujhelyen *Fazekas József* munkástársunkkal, akit büntetésből áthelyezték Zólyomba. Hogy miért? Csúpan azért, mert a Magyar Vasutas írni mert *Rözner*, a sátoraljaujhelyi állomásfőnök urról. A május 31-iki számunkban foglalkoztunk az ujhelyi pribék két ukázával, amelyben két kocsisztitót egy napon 4—4 korona büntetésre ítélt valami csekély-ségért.

Lelketlenség, hóhérlélek kell ahoz, hogy két páriát, akiknek napibérük alig két korona, négy koronára büntessenek, tehát két teljes napi keresetüktől fosszák meg, csúpan azért, mert egy *Ch* kocsis lámpacsészéje nem volt tisztán kitörölve.

Botrányos világ ez és mi nem is ezzel a ténnyel, hanem a két büntető-barca magyarságával foglalkoztunk.

Fájt, nagyon fájt ez a ékkeske a főnök urnak. Bosszantotta őt a vasutasok kacaja és sirva-riva, gyerek módjára, panaszkodni ment Görgei urhoz.

Most azután megvigasztalta Görgei ur kedvenc fiacskáját.

Kihalásztak a sok közül egy embert, akit véletlenül Fazekas Józsefnek hívnak, erre pimasz és vakmerő módon ráfogták, hogy ő küldte a két ostoba írást a vasuti munkások országos szövetségének, hogy ez segítsen a megbüntetett embereken. Azt írták, hogy *Fazekas adta az íratokat a szövetségnek. Nem ő adta.*

Tessék bizonyítani, hogy ő adta.

De még ha tényleg ő adta volna is! Hát nincsenek a szövetségnek alapszabályai, miniszterileg szentesítve? És nincs ebben az alapszabályban, hogy a szövetség feladata tagjainak az érdekét a sinbetyárok és pernahajderek támadásával szemben megvédeni?

Jó adag hamisíthatatlan naivitás kell ahhoz, hogy valaki elhiggye az üzletvezetőségnek, hogy azért büntette meg Fazekast, mert neki „tudnia kellett volna, hogy hivatalos ügyben csakis a fokozatosan egymást követő hivatali felsőbbséghez lehet fordulni.”

Hát lehet fordulni! De jaj annak, akinek ezt az utat kell választania. A „felsőbbség” nem tart vizsgálatot, hanem elmegy ahoz a főnökhöz, aki ellen panaszt tettek és ezt szolítja fel ítélethozatalra.

Ennek a verítélkezésnek a hivatalos neve: *fegyelem.*

Hát nagyméltóságu elnök ur, csodálkozik ön azon, ha az üzletvezetőségek így ítélik? Hát lehet szó fegyelemről, bizalomról a főnökségekkel szemben, amikor verítéleteket gyártanak? Hát ne szoruljon huszezer vasutas keze ökölbe, amikor azt olvassa, hogy Ön, akinek jó példával kellene elől járni, *Orsulicz János* ügyében nem tartott vizsgálatot, hanem odaadta elintézés végett annak a műhelyfőnöknek, aki ellen panaszt tettek?

És amikor a munkás előtt ilyen példák állanak, amikor a munkás azt látja, hogy neki sohasem adnak igazat, akkor ő maga szerez magának igazságot, ahogyan *Habetler Gyula* is tette *Miskolcon*.

Habetler nyolc év óta volt mint esztergályos a műhelyben alkalmazva. Nyolc éven át kifogástalanul dolgozott.

Amióta azonban „szocialista”, meg „izgató” lett és amióta lapunk Miskolcra is közölt sinbetyárságokat, azóta „nem tudott dolgozni.” Legalább így mondta *Lukács Vilmos* osztálymérnök ur, akinek örökösén haja volt Habetlerrel. Junius 28-án is belekötött Lukács ur, az osztálymérnök, Habetlerbe. A munkáját kezdte ócsárolni, amiből szóváltás kerekedett és Habetler arcul ütötte Lukács urat. Az osztályfőnök szégyennek, de egyúttal hasznosnak tartotta a futást, Habetlert pedig elbocsátották.

Ime, a munkásság megvédi a maga igazát, minden körülmények között. És amiként a Máv. nem válogat az eszközökben, akként a munkásságnak sem marad ideje gondolkodni az eszközök megválasztása felett.

Báttaszéken január óta folyik a vizsgálat *Gayer János* és *Jedlicska Ferenc* ellen. Január óta fel vannak függesztve, mert a múlt évi 50-ik számban foglalkoztunk Kiss Ferenc mórággyi pályafelügyezővel.

Ez az ur sem mert bennünket perelni, hanem két munkástársunkat azzal vádolni, hogy ők írták meg hősi tetteit, ahoz volt bátorsága.

A harmadik felemlítésre méltó eset *Pécsett* történt.

Rády Edét elbocsátották a műhelyből, mert *Siklódy* művezetőnek azt mondta, hogy „fejbe lőné magát, ha őt is ily szövevényes hazugságokon érnék.”

Gyenge, nagyon gyenge kifejezés volt ez *Siklódy* urra, aki *Rádyt* örökösén azzal vádolta, hogy nem dolgozik, hanem mindig beszélget.

Hogy mennyire igaz ez a vád, azt legjobban bizonyítja az egyik csoportvezető

munkástársunk esete, akitől elvették a csoportot ama indoklással, hogy *mindig beszélget.*

És a sok beszéd mellett mégis 127%-ot keresett a csoport. *127%-ot, olyan magas %-ot, amelyhez hasonló magas %-ot a pécsi műhelyben még soha el nem értek.*

És *Gyulafehérvárott* is elbocsátották *Török József* munkástársunkat azért, mert *Stürzer* művezetőt mi kellő figyelemre méltattuk lapunkban. Pedig *Stürzer* urnak olyan levele van a kezünkben, amely élénken bizonyítja, hogy közleményünknek igaza volt.

És most tisztelettel kérjük a vasutas-jupiterektől: hova forduljon az a munkás, akit sérelem ért.

Önökhez, akik lábbal tiporják az igazságot? Akik vizsgálatot ígérnek és bírónak teszik azt a közükukat, akit a munkások vádakkal illetnek?

Hát kell-e lesújtóbb vádakkal illetni valakit, mint az érmihályfalvai pályafelügyezőt, *Némethi Fráncit*.

A szegényérzet teljes hiányára vall, hogy a Máv. igazgatósága még ezt az embert fel nem függesztette.

De érdeke az igazgatóságnak, hogy a sinbetyárok a Máv.-nál megszorodjanak és meghizzanak.

Ezekkel vélik a „katonai fegyelmet” fenntartani.

Pedig csalódás éri az isteneket, mert az igazgatóság a legjobb uton halad, hogy megteremtse a Máv.-nál az — *anarkiát*.

Tessék a munkásokat embereknek tekinteni. Tessék a szervezkedés szabadságát szentnek tekinteni, akkor majd nem fordulnak elő olyan esetek, miként *Miskolcon* is. De addig, míg a munkásság panasza süket fülekre talál, amíg szervezkedését meggátolni merészelik, addig *kell, hogy a munkások keze ökölbe szoruljon.*

És addig egy orvossága lesz a vasutasoknak az ököljogon kívül: a *Magyar Vasutas*.

Ennek a lapnak egy-két munkatársát meg lehet kenyerétől fosztani. Hanem ezzel az eszközzel a többi 21.000 munkatársat megfélemlíteni nem lehet.

Ez a huszonegyezer ember tovább is szolgáltatni fogja nekünk az anyagot, és lapunk özönével fogja továbbra is nyilvánosságra hozni a sinbetyárok gazságait.

És amiként kudarcot vallottak az istenek ama vállalkozásukkal, hogy a vasuti munkások szövetségét tönkre tegyék, akként vallanak kudarcot majd azzal is, hogy lapunknak, a vasutasok egyetlen szókimondó lapjának ártanak.

A multkor vezércikket írtunk ezzel a címmel: „*A betű éltet*”, de ideírjuk, hogy *a betű öl is*. Megöli, lehetetlenné teszi a vasut parazitáit, az élősdieket, de kiirtani a betűt ebből a világból, arra a Máv. koronázatlan caezárjai sem lesznek képesek.

Munkások!

Saját lapotok, a

NÉPSZAVA

érdekében agitáljatok mindenfelé!

Követeljétek mindenütt, ahol megfordultok!

Déli vasuti podgyászshordárok helyzete.

Emberfeletti munka, nyomoruságos bér; ez jellemzi általában a podgyászshordárok helyzetét.

Ebben van részük a Déli vasut podgyászshordárainak is. Ez készíti őket arra, hogy az egyedül célravezető eszköz, a szervezkedés segélyével kíséreljék meg a feneketlen nyomoruságból kirántani magukat.

Hogy nem tulzás a podgyászshordárokra vonatkozó fenti állítás, azt bizonyítja hely-

zetülknek a száraz, minden kommentár nélküli ecsetelése.

A *budai* állomáson 14 podgyászshordár tesz szolgálatot, reggel 5-től éjjel 12-ig tartó, megszakítás nélküli munkában.

Ezen idő alatt még annyi időt sem engednek nekik, ami a reggeli vagy ebéd elkülteséhez szükséges.

Nem rendelkezhetnek pedig azért étkezési idővel, mert a Déli vasut egy rókáról két bört akarván huzni, a podgyászshordárokkal kezelteti a gyorsáru ki- és berakást. Ez pedig azt jelenti, hogy a temérdek rendes gyorsárun kívül, naponta 1200 kanna tejet ki- és ugyanannyi üres kannát berakni tartoznak.

S ezért a napi 16—17 órai emberfeletti munkáért fizet nekik a hatalmas Déli vasut 80 krajcár napszámot. Valóban tág lelkiismeret kell az ilyen lelketlen emberuzsorához. Ha panaszra nyílik az ajkuk, jön a rideg válasz: akinek nem tetszik, elmehet.

Ezzel kielégíthették őket eddig, most azonban már az elkeseredés megérlelte bennük azt a gondolatot, hogy ismételt esetben szót is fogadnak és valamennyien ott hagyják a szolgálatot.

De nem csak a főnökség részéről kell tapasztalniok az elnyomatást. A saját vérükből felkapaszkodott egyén, valami Müller nevű csoportvezető (Hát erre mi szükség van?) is érezteti azt a hatalmát, amely a dologtalanságnak a takarója.

Még ez a szegény, megtévelyedett proletár is oda meri vágni a főnököktől eltanult szavakat, amelyek gyilkos méregként hatnak az elkeseredett munkásszivekre.

Amint értesülünk, a podgyászshordárok e héten beadványt fognak intézni a Déli vasut igazgatóságához, amelyben orvoslását kéri súlyos helyzetüknek.

El vannak készülve, ha rövid idő alatt ez nem teljesül: akkor nem riadnak vissza semmiféle eszköztől, amely alkalmas arra, hogy jogos követeléseiknek érvényt szerezzenek.

Mi azt hisszük, hogy nem lesz szükség a békés utról való letérésre, mert nem fog érdekében állani az igazgatóságnak, hogy ridegen visszautasítsa munkásai kérelmét. Mindenesetre azonban érdeke a podgyászshordároknak, hogy a legnagyobb erővel igyekezzenek egymás között a teljes szolidaritást kifejleszteni.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményei.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

A következő helyicsoportok vezetőségeit felszólítjuk az elszámolások haldéktalan beküldésére, u. m.:

A március, április és május havit Zombor és Kisujszállítás.

Az április és május havit Arad, Siófok, Szatmárnémeti és Szolnok.

A május havit Budapest—Rákos, Budapest—Dunapart, Csáktornya, Deés, Dombóvár, Gyékényes, Kecskemét, Kisvárd, Lelle, Nagykároly, Orsova és Rákoskeresztúr.

A helyicsoportok közleményei.

A dunapart-ferencvárosi helyicsoport e hó 9-én, kedden este 7 órakor az egyleti helyiségben felolvasást rendez. Mindenki ott legyen.

A északi főműhelyi helyicsoport vezetősége ez uton mond köszönetet mindazon tagtársaknak, kik a könyvtár gyarapításához ajándék-könyveikkel hozzájárultak. Külön kiemeljük *Gáspár*: „A föld körül” című értékes diszmutinek névtelen ajánlóját.

A karánsebesi helyicsoport megüresedett elnöki tisztségére *Borlován János* választott meg.

A rákos-rendezői helyicsoport njonnan kiegészített vezetősége a következő:

Elnök Cservenka Miklós, II. elnök Tóth István, pénztáros Énekes Antal, jegyző Marton Bálint, ellenőrök: Berger Dezső, Szommer Ágoston; vezetőségi tagok: Schenk Miklós, Szőnyi Imre, Csellahó János, Sáska Sándor és Gróf János.

A szombathelyi helyicsoport július 7-én taggyűlést tart a kereskedelmi alkalmazottak Rumi-utcai helyiségében. A tagok szíves megjelenését kérjük, amennyiben *Cservenka* elvtárs felolvasást is tart.

A péceli helyicsoport folyó hó 21-én, délután 3 órakor taggyűlést tart.

A kisvárdai helyicsoport július hó 7-én taggyűlést tart, amelyen a tagok tag-sági könyvecskéikkel szíveskedjenek megjelenni.

A petrozsényi helyicsoport július hó 8-án vezetőségi és taggyűlést tart. Felkérjük a tagtársakat, hogy pontosan jelenjenek meg.

A vezetőség.

Taggyűlések, amelyeken a központi képviselteti magát, a következő helyeken lesznek:

Július 7., vasárnap Szombathely és Szeged, délután 2 órakor, Sopron este 7 órakor, Zákány (alakuló).

„ 8., hétfő, Petrozsény.

„ 9., kedd, Brassó, este 7 órakor.

„ 11., csütörtök, P.-Ladány.

„ 12., péntek, B.-Csaba.

„ 13., szombat, Orosháza.

„ 14., vasárnap délután, Gyoma.

„ 14., „ este, Kisujszállás.

„ 17., szerda, Pécs.

„ 18., csütörtök, Kaposvár.

„ 20., szombat, Fiume.

„ 21., Pécel, délután 3 órakor.

A taggyűléseket felolvasás követi.

A taggyűléseket a hatóságnál nem kell bejelenteni!

Szent Bürokrácus.

(A felebbvalók figyelmébe!)

Mint mindennek, úgy a vasúti forgalomnak is rákfenéje az annyiszor kárhoztatott bürokratizmus, melyet kipusztítani sehogy sem akarnak.

Pedig úgy a személyzet, mint maga a forgalom is megsínyli szent Bürokrácus tulajdonságait.

Akárhova jutunk, akármerre tekintünk, mindenütt belebotlunk ebbe a kellemetlen, annyiszor lesidott szentbe.

A bürokratizmus oka az elégtelenségnek, a bosszankodásnak. Ez teszi az alkalmazottakat idegessé. Ez növeli a fegyelmezetlenséget és indítja meg a gyűlöletet a — felebbvalók iránt. Természetesen mindez együttvéve idézi elő, hogy bizony-bizony akárhányszor a vasúthálózat gépezete nem működik úgy, ahogyan kellene. A jókedvű munka, a kifogyhatatlan, buzgó igyekezet, a munkát lelkiismeretesen elvégezni, a felebbvalók tisztelése és nagyrabecsülése, mindenütt megszűnik, ahol a bürokrácia befészkelődött és tanyára tesz szert az elégtelenség, amelynek hatásait a kedvetlen munkán lehet észrevenni.

Hejh, de sok ilyen bürokrata van a vasutintézeteknél is!

Hány ilyen bürokrata bujja az aktaesomókat, hogy a „szabályokkal” azután százak életét elkeseríthesse.

Hány ilyen bürokrata nehezíti meg munkatársait teendőit csupán azért, mert jobb ügyhez méltó buzgalommal, szinte nevetségesen ragaszkodik a „reglement”-hez, amely azonban jó maga sem érdemli meg a reá fecsért papírost vagy tentát.

Ugy látszik, az ilyen bürokratakat csak társaik bosszantására alkalmazzák és egyedül feladatuk, hogy fizetésüket ily módon szolgálják meg.

Az ilyen bürokrata nagyon leleményesek a rendeletek, parancsok és szabályzatok

gyártásában is, amelyek természetesen csupán arra jók, hogy létezésükről tudomást vegyenek.

Pedig a sok előírás, rendelet, körözwény, utasítás, függelék stb., stb., amelyek még rendszerint a felebbvalók szóbeli parancsai-val is párosulnak, cseppet sem alkalmasak sem a személynzetre, még kevésbé a kezelésre nézve.

Egyrészt a személyzet képtelen mindezt áttanulmányozni és a kellő figyelemre méltatni, másrészt egyik rendelettel a másikat döntik meg. Ilyen körülmények között érthető, ha az alkalmazottak a rendeletekkel szemben érzéketlenné válnak, ezeket csak úgy kutyafuttában böngészik át, rovására a sok fontos rendeletnek, amelyeket éppen a sok frázisteli, értéktelen rendeletek miatt nem képesek kellő figyelemre méltatni.

Ezenfelül az ilyen haszontalan céciók az alkalmazottak szolgálatát is megnehezítik.

Ameddig azonban az örökké zsaroló szent Bürokrácus hordja a jogart, addig nem fog véget érni a szabályok gyártása, a betűk faragása és a művonalozás a hivatalokban.

És mindaddig nem változhatik meg az ügykezelés, a forgalom rendje se, hanem marad ósdi, rossz, egyaránt hátrányos a személyzetre, a közönségre és az államra nézve.

Hasonlitsuk csak a vasúti szolgálatot össze a családdal, az iskolával, az üzlettel, akkor látjuk csak igazán, mily káros hatása van a bürokráciának — ha ugyan ezeknél annak nevezhető volna.

Ott, ahol szeretet, odaadás, elnézés, tapintat és gyöngédség honol, ahol a családfő, a tanító vagy a főnök nem tekinti magát egy magasabb teremtsésként, hanem a többiekhez hasonlóan, ottan rátalálhatunk az áldozatkészre, a fegyelemre, a szófogadásra, a munkakedvre is.

Itt azután mindenkinek érdeke ki is lesz elégitve.

Hanem ahol repül az átok meg a káromkodás, ahol dolga van a vesszőnek is, ahol megvetés, kegyetlenkedés, kiméltelen szigor napirenden vannak, ahol a felebbvaló isten-ostorának képzeletét magát és a rangban alatta állókkal mint az alattvalóival bánik, ott csak gyűlölet, harag, egykedvűség, kedvetlenség, fegyelmezetlenség, irigység és egoizmus lépnek az előtérbe.

Éppen így van ez a vasúti szolgálatban. Majd ha a főnökségek az alárendeltjeikkel szemben humanusak is lesznek, ha velük szemben nemcsak tapintatosságot, hanem tiszteletet tanúsítanak, ha munkájukért nemcsak korholással, hanem elismeréssel is foglalkoznak, ha alárendeltjeiket testvértűknek, munkatársuknak fogják tekinteni, ha szemük elől nem tévesztik a jogot és igazságot, ha az örökké rágódó bürokráciától szabadulni is tudnak, a kegyencrendszer megszűntetik és jelszavuk „egyforma jog, egyforma kötelesség” lesz, akkor lssz csak a forgalom könnyen lebonyolítható, akkor lesz csak igazi munkakedv a vasutasnak és akkor lesz csak a „vasfegyelem” és a „szolgálati érdek” a vasutas legkedvesebb kötelessége.

A szentkoronás szövetség diadala.

A szentkoronások legszentebb pacsirtái lapjuk folyó hó 23-iki számában, „Eredmények a munkások számára” címmel vezércikkben foglalkoznak (agyondícsérve benne persze önmagukat), hogy csakis nekik köszönhetik munkatársaink az eddig elért eredményeket.

Nem lehet csodálkoznunk tehát azon, hogyha az eddig senki, de még kevésbé munkatársaink által látott eredményeket, melyek jó része teljesítetlen még, maguknak vindikálják.

Ami az eredményeket illeti, méltán megilleti a szentkoronás szövetséget és nagy-névi elnökét az elismerés pálmája, ha rá fogunk mutatni, hogy milyenek is azok a teljes egészében.

A kereskedelmi miniszter által legutóbb kiadott rendeletben gondoskodni kíván a már 3 évet a vasut szolgálatában töltött ideiglenes alkalmazottakról. Ezen idő elteltével minden munkás véglegesnek tekintetik, ekkor lesz a nyugbérintézetnek tagja, no meg a nagy (?) bérjavításban is csak akkor lesz része stb.

Hogy azonban a munkás mindezen csekélyiségekben valahogy (a nagy öröm és boldogságban meg ne bomolják az általuk annyira feltett józan gondolkozási képessége) ne részesülhessen és a profit, melyet ellenőrizetlenül elherdálhatnak, ne csökkenjen, egy jó ötletük támadt.

Gondoskodni kívánnak persze első sorban arról, hogy a már 1—2, sőt a 3-ik évet szolgálatban eltöltött munkások ebben a csekély, de jogos kedvezményben ne részesülhessen.

Összeültek tehát a bölcsek és végre kitalálták, hogy ezeket el kell bocsátani, de mint új embert, ha a forgalom állítólag növekedni fog (persze tudják ezt ők, tekintettel a kifejtett kitűnő szaglási érzékükre) egy hét múlva újból alkalmazzák.

El kell kezdeni tehát, így gondolkodtak, ezt a jónak ígérkező módszert Budapest egyik leghumánusabb állomásán (persze itt sok a szervezett munkás), a nyugoti pályaudvaron.

Találtak is egy minden inhumánus szolgálatra kész, alázatos szolgát az ottani raktárfőnök személyében, ki tulbuzgóságában már össze is írta ezen elbocsájtandó munkásokat, elrendelve ezek lassankénti elbocsátását.

Aki ismeri a nyugoti pályaudvaron a viszonyokat, tudja, hogy annak csak ősszel van nagyobb munkáslétszáma a kisegítő munkásokkal. Azt is tudjuk, hogy a forgalom nem hogy csökkent volna, hanem növekedett, tehát nemcsak a jelenlegi munkáslétszáma, hanem többre is van most a közelgő gabonaforgalom idejére szüksége.

Ezekért az eredményekért méltán köszönetet fognak mondani az önértékes munkások a szentkoronás elvekkel feldiszipített szövetségnek (miután elveik legnagyobb részét a zsebükhez vezetnek), amiért oly szépen és jól védte munkás és egyéb olesőbb kategóriába tartozó tagjai érdekét.

Egyben megkérjük Kossuth Ferenc kereskedelmiügyi minisztert, hogy van-e tudomása mindezekről? Van-e tudomása továbbá arról, hogy a nyugati pályaudvar raktárfőnöke a legnagyobb emberuzsorát úti alárendelt személyzetével és a kinevezettekkel is, kiket (ha a tíz év alatt megnövekedett forgalom mellett ugyanannyi munkaerővel rendelkezvén), munkájuk megosztását kérve tőle, gögösen azzal utasít el, hogy: tessék korábban jönni és későig, ha kell egész éjszakán át is dolgozni.

Teljes világosságot kérünk ebben az ügyben. Egyben pedig figyelmébe ajánljuk a kereskedelmi miniszter úrnak, hogy ha fentemlitett, már annyi időt szorgalommal munkában eltöltött munkások és ideiglenes alkalmazottak eddig megfeleltek, nincs tehát ok arra, hogy kenyerüktől megfosztassanak, mert elvégre a türelemnek is van határa.

A raktári munkások máris izgatottan tárgyalják ezeket az igazságtalanságokat. A főnökség ahelyett, hogy igyekezne lecsillapítani a kedélyeket, újabb olajat önt a tüzre.

Ha a felsőbbségnek igazán célját képezi a forgalom zavartalan lebonyolítása, akkor kötelessége az, hogy a további raktárfőnöki erőszakoskodásnak elejét vegye addig, amíg nem késő.

Jogi tanács.

Szövetségünk tagjai jogi tanácsot nyertnek minden csütörtökön este 7—8 óráig a szövetség helyiségében: *Dembinszky-utca 6. sz., I. 10.* Szövetségünk jogtanácsosa, *Dr. Kadosa Marcel* ügyvéd O-utca 48. sz. alatt lakik. Vidéki tagtársaink levélben nyerhetnek jogi tanácsot.

SINBETYÁRSÁG.

Szolnok. (Idegbolond osztályfőnök.) A szolnoki műhely III. osztályának főnöke Schmied Ferenc, oly hallatlan durvaságot tanusít a munkásokkal szemben, amely felháztáplálja még a legjámorabb emberben is a vért.

Nem elég, hogy a legdurvább kifejezéseket használja becsületes, a munkában megtört munkásokkal szemben, elvakultságában már annyira vetemedik, hogy tetteivel is bántalmaz munkásokat.

Itt közlünk a hozzánk érkezett panaszos levélből szemelvényeket, hogy az utókornak is tudomása lehessen arról, hogy milyen nívóján állottak a műveltségnek azok, akik a vasutasok ezrei felett rendelkeztek, a dicsőséges nemzeti korszak uralma alatt.

„Felpofozom, hogy kiesik a bele”. „Kisrugom a műhelyből, hogy beledöglik”. „Fogja be a száját, mert kitépem a füleit”.

Hogy azonban tetteiben is bizonyítsa magas színvonalon álló műveltségét, nemrég egy munkást ide-oda lökdösött, inzultált tetteivel, mert az illető elég bátor volt a csoportvezetőjétől segítséget kérni egy nehéz tárgy felemeléséhez.

Itt már nem elég azt mondani a munkásoknak, hogy szervezkedjétek s ha majd elég erősek lesztek, akkor módokban lesz megtorolni a titeket ért bántalmakat. Nem! Itt már a szervezkedésre való felhívás nem elég ahhoz, hogy a felháborodás nyomán kelt indulatunkat lecsillapítsa.

Itt már ki kell mondanunk egyenesen azt, hogy hitvány, nyomorult férgek, méltatlanok a becsületes munkásnévre azok, akik ölbetett kézzel türik, hogy proletártestvéreik fölött nyomorult naplopók, a tökének lelkiüket eladott hajtsárok garázdálkodhassanak.

Igen! Ezt fogjuk mondani a munkásoknak akkor, amidőn látjuk, hogy megtorlatlanul marad a legnagyobb gazság is.

Sohase fogjuk megengedni azt a fegyelmet, amely a munkást kiszolgáltatja feljebbvalójára durva önkényének! Inkább pusztuljon el minden, de vasuti munkásra többé egy nyomorult lény se emelje a kezét! Ha olyan nagyon kívánják bizonyos helyeken lapunk irányának a megváltoztatását, hát mi fogunk rajta változtatni, csak még több ilyen gazság jöjjön tudomásunkra.

Hol van Kossuth Ferenc? Miért nem érvényesíti darabont elődjének, Vörösnek azon rendeletét, hogy szigorúan megtorlandó minden esetben a feljebbvaló durvasága!

Lássuk már egyszer, hogy Kossuth a nemzeti miniszter is tud elrettentő példát statuálni! Vörös, a darabont ezt megtette, nem is egyszer. Vagy talán a humanizmus is politikai érdekeknek van alárendelve? Talán a nemzeti politika megkívánja a munkásság sárbatiprását, üzött vadként való üldözését? Erre várunk választ, amidőn ezen újabb gyalázat bélyegét süttöttük a Máv. urainak homlokára.

A miskolci eset.

„A nyomor meg a tulságos hatalom vesélyeztetik a békét.”

Ez a mondás teljes mértékben vonatkozik a Máv.-ra is.

Az „atyai jóindulatok” a „töméntelen kedvezmények” dacára végtelen nyomor küszöbét képezik a Máv. műhelyei.

Ezt a nyomort fokozzák a Máv.-atyaistenek, a különféle harambasák önkénykedései is. Telve gyűlölettel a munkásság iránt, féktelen gögjükben nem ismernek határt.

Brutálisuk az alantasukkal szemben hetedhét országra szóló.

Tudásukat fennhéjázással akarják öregíteni s zokon veszik, ha a mesterséget tanult praktikus munkás többet tud náluk, akik csak teoretikusok, sőt igen gyakran gyenge teoretikusok.

Ma a munkásság, különösen az ipari munkásság, jókora adag gyakorlati tudásán kívül, teoretikus képességgel is bír.

A keze ügyessége szellemi képességgel

is párosul, ellentétben feletteseivel, akik gyakorlati tudás hiján bizony nagyon sok esetben rossz utasítást adnak a munkások részére, valamelyik elkészítendő darabot illetőleg.

És a munkás büszke is a tudására. Ez az ő becsülete. Ez a munkás achilles-sarka. Ezt azután nem engedi becsmérelni, lekicsinyíteni.

Különösen sokat tart az a munkás erre a tudására, akivel főnökei mindig meg voltak elégedve, akit számtalan esetben még az elbocsátáskor is megdicsérték: a munkájáért.

Most azután tessék elképzelni, hogy hosszú, dicséretben eltelt munkásévek után egyszer csak belegázol valaki ennek a munkásnak a tudásába: a becsületébe. Valaki, telve gyűlölettel az illető iránt, ócsárolni kezdi azt a munkát, amibe egész lelkét, egész tudását beléöntötte.

Érthető tehát, ha az illető megvédi a becsületét. A Máv. nem ad módot az orvoslásra, a munkásnak magának kell az ügyét megvédeni. És úgy védi, ahogy tudja.

Van, aki megelégszik azzal, hogy szó nélkül zsebre vágja a sértést, de van olyan is, aki elégtételt szerez magának.

Igaz, hogy nem párban, hanem csak a maga módja szerint.

A Máv.-nál divik mindenütt az ököljog.

Érthető, ha a munkás is eltanulta a munkaadója jelszavát: „aki bírja, marja”.

És nagyon érthető, ha a vérig sértett munkás keze csattanós mozdulatokat végez.

Mi nem dicsőítjük az ilyen tetteket, de érthetőnek találjuk, amiként érthető azután az is, hogy egy-egy ilyen felpofozott „feljebbvaló” elveszti a munkásság előtt még azt a parányi tekintélyét is, amelylyel ez ideig még rendelkezett.

Már pedig a Máv.-nál oly szükségesnek talált katonai drill főkeleke, hogy a feljebbvalóknak tekintélyük is legyen. A miskolci eset szenvedő hőséne a pofon óta nincs, nem is lehet tekintélye. Neki tehát mennie kell. De nem egy másik műhelybe, mert a miskolci pofon csattanása végighangzik a vasutak honában.

Akire a pofon tapadt, annak sem Miskolcon, sem másutt sem lehet tekintélye. Ez az első tanulság az esetből.

A második megjegyezni való pedig az, hogy a Máv. atyaisteneinek bölcsessége készíti a munkást arra, hogy maga szerezzen magának igazságot. Tessék megadni a módját annak, hogy a munkás más uton is megkaphassa a maga igazát. És ha biztosíték lesz arra nézve, hogy a munkások becsületét a Máv. is meg tudja és meg akarja védeni, akkor nem lesz szüksége a munkásnak az ököljogra.

LEVELEZÉS.

Miskolc. (Szentkoronás küldöttség a műhelyfőnöknél.) Junius hó 25-én egy küldöttség tiszteltgette a műhelyfőnök előtt, még pedig Szilvai Károly leltári lakatos csoportvezető szent hős vezetésével, a következő dolog végett:

Babella Kovács már több mint husz éve van alkalmazva a miskolci Máv. műhelyben és a nehéz munka annyira meggyengítette, hogy már képtelen mint Kovács dolgozni. A miskolci műhely főnöke, aki a munkássággal szemben humanus gondolkodásra vallóan viselkedett, a fentnevezett munkást beosztotta a leltár-csoportba, hol könnyebb a munka. Alig dolgozott azonban ott egy hónapig, amikor is a szentkoronás jószág utat talált Szilvai Károly csoportvezető és segítői szívéhez és átalakulva küldöttséggé, bementek a műhelyfőnökhöz, kérve a megrokkant munkás elhelyezését a csoportból. Azonban pórul jártak, mert a műhelyfőnök nem hallgatott a szentkorona sugallataira, hanem ehelyett alapos lekében részesítette a kenyér-irigy szenteket, különösen egy Hajagos nevű szentnek tapintott az elevenére, aki szintén mint rokkant lett a főnök által könnyebb munkára beosztva. Megkérdezte tőle a főnök, vajjon mit szolt volna, hogyha akkor, ami-

dőn ő ellene jött panasz, hogy nem keresi meg a napszámját, eltette volna onnét.

Ilyen válasza nem lévén elkészülve, a szentek megnyult ábrázattal, szégyenkezve elomfordáltak.

Budapest-Déli vasut. (A pályaeorvos humanizmusa.) Panaszos levelet kaptunk a déli vasut alkalmazottaitól, amely ugyan csak szép világításban mutatja be a vasutasok egészségügyének ellátását.

Nem elég annak a szegény alkalmazottnak az a tudat, hogy rongy, semmit sem érő orvossággal tömik tele a gyomrát, hogy a modern orvostudomány eszközeit még akkor sem alkalmazzák, ha talán az életet lehetne megmenteni a családnak, a társadalomnak. Ez még mind nem elég. Tünie kell ezenkívül a minden emberi érzelmek hiján lévő, szárazlelkű orvosok közönbösségét, sőt sok esetben durvaságát is.

Ugyátszik, a tények alapján, hogy Márkus dr. déli vasuti pályaeorvos is azon orvosok közé tartozik, kik még nem emelkedtek arra a magaslatra, amelyet az orvosi hivatás megkíván. Abban a magaslatban meg kell szünni minden egyéni és anyagi érdeknek, egyedül csak az emberiség javát szolgáló eszme töltse be az orvos lelkét! Igen, Márkus dr. ur! Ez lenne az orvos hivatása. Gyógyítani, vigasztalni a szenvedőket, hogy áldás keljen nyomaiban. De Ön nem ezt teszi, hanem azt, ami itt következik:

T. Szerkesztőség!

Junius hó 17-én, Müller István munkástársunk az élelmezési raktárban szappant rakott és a létrán megcsuszva a 4 méter magasságból a kövezetre esett és össze verte az egész arcát. Az első segélyt a 17-es katonai kórházban kapta és azután a lakására lett szállítva.

Dr. Márkus pályaeorvos megkapta a rendeletet, hogy menjen ki azonnal a sérülthöz. De bizony dr. Márkus pályaeorvos csak másnap este ment ki három ur társaságában dalolva. Munkástársunk neje találkozott vele az utcán, kit azzal köszöntött: Na megörültek, vagy megbolondultak, hogy ilyen messze jöttek el lakni? (Tudniillik az Istenhegyre.) Vegyük tudomásul, ha valamennyien is elpusztulnak, még akkor sem jövök fel többet magukhoz.

De nem ez az első eset. Egy ízben egy munkástársunk 9 napig feküdt és feléje sem nézett.

Egy másik munkástársunk 3 hétig feküdt ahhoz sem ment ki, végre a neje, megunva a várakozást, elment hozzá és ekkor irt valami port, amely ugyan a légynek sem ártott volna, annál kevésbé használt az illetőnek. A napokban ismét egy munkás volt 6 napig beteg, akinek szintén nem volt szerencséje a pályaeorvos urat lakásában megtisztelhetni.

Kérjük a Déli vasut igazgatóságát, utasítsa dr. Márkus pályaeorvost, hogy tisztázza magát eme súlyos vádak alól, amelyek az orvosi tisztességgel sehogysem egyeztethetők össze.

Gödöllői osztálymérnökség. (A pályamunkások jogai.) Akkor, amidőn megjött a rendelet, hogy a pályamunkások béremelésben részesítendőek, akkor itt is összehívta az osztálymérnök a munkásokat és a következő bölcs beszédet intézte hozzájuk:

Ha kilépnek a munkásszövetségből, csak úgy kapnak javítást. Ha nem lépnek ki, hát még el is bocsáthatja őket. Nos emberek, kilépnek-e a szövetségből?

Voltak egy páran, akik megtántorodtak, nem annyira a kilátásba helyezett javítástól, mint inkább a fenyegetéstől. Igaz, hogy ezeknek nagyrésze ismét táborunkba jött. De az is igaz, hogy az osztálymérnök ur ezzel a tétellel a legnagyobb igazságtalanság terére tévedt, már illyesminek a pusztá kijelentésével is. Azonban az osztálymérnök ur nem elégedett meg a kijelentésekkel, hanem nála az ige testet is öltött, amennyiben nem adott bérjavítást azoknak, akik a rendelet értelmében arra jogosultak. Nem adja meg az ünnepi munkáért az 50% pótdíjat sem. És ha ezek ellen a visszaélések ellen valaki fel mer szólalni, akkor könyörtelenül kidobja az osztálymérnök ur

az illetőt, amint tette ezt legutóbb Dudás munkástársunkkal is.

Ismerjük mi ennek a provokációnak a célját. Tudjuk, hogy milyen alacsony gondolat vezérelte osztálymérnök urat Dudás elbocsátásával. De biztosíthatjuk a mérnök urat arról, hogy célját nem fogja egykönnyen elérni és amidőn mérnök ur régen a feledés homályába merült, ami szerveztünk akkor is virágozni fog.

Cegléd. A Máv. mostohábbnál-mostohábbul bánik munkásaival. De talán a ceglédi Máv. munkásoknak még rosszabb soruk van, mint bárhol másutt. Kossuth Ferenc kerületében az élelem is drágább, mint bárhol másutt a környéken.

A keresetet pedig — amely anélkül is silány — még különféle büntetések címén azonban meg is rövidítik. Csak a napokban büntetett meg *Ludwig Kálmán* fűtőházi mérnök ur két munkástársat, mert vonali kiküldetésnél, munka végeztével, hazautazás előtt fürödni mentek.

Mi nem akarunk vitába elegyedni *Ludwig* urral, vajjon jogos volt-e a büntetés, vagy nem, de annyi tény, hogy ily csekélységért egy 6 tagú család fentartóját 5 koronával, egy másikat 2 koronával büntetni, legalább is tulszigoru.

Komlósi mozdonyfelvigyázó pedig egymásután „sétálni” küldi alárendeltjeit ahelyett, hogy tekintettel volna a Kossuth által is felemlített rendeletre, hogy munka hiánya esetén a legifjabb munkások bocsátassanak el és a megfelelő szolgálati idő tekintetbe vétele mellett vétessenek vissza.

De nemcsak a fűtőházbelieknek van panaszos szavuk. A pályafentartási munkásoknak sincs jobb dolguk. Amíg mindenfelé sikerül a munkabéreket erős küzdelem után felemelni, addig Cegléd a régi marad. Bizonybizony jó volna, ha Kossuth Ferenc ezer gondja között a saját kerületének vasutas munkásaira is gondolna.

SZERVEZETI ÜGYEK.

A ceglédi szervezett vasutasokat figyelmeztetjük arra, hogy az ottani szent-koronás helyi csoport mulatságot rendez, amelynek sikerét és a koronákat, nem a szent, de a csengőket, úgy akarják biztosítani, hogy elterjesztették azt a hirt, mintha a mulatságot együttesen rendeznék a mi szövetségünk helyi csoportjával. Ennek a célzatos félrevezetésnek ne üljön fel senki.

TARSADALOMTUDOMÁNY

A szocializmus alaptételei.

Irtá Stern J.

(Folytatás.)

MÁSODIK TÉTEL.

A szocializmus lényegesen különbözik a monopoliumtól (egyedúruságtól).

Sokan, akik a szocialisztikus eszmével először megismerkednek, elvetőleg azt szokták mondani: hisz ez monopolium!

Ez a felfogás nagyon téves. Szocializmus éppen nem monopolium, a kettő annyira különbözik egymástól, mint a tiszta arany a talmitól. A monopolium által első sorban csak egy bizonyos termelési ág államosítatik, míg a szocializmus az összes termelési ágakat társadalmosítja. Ez a gazdasági eredményre nézve igen fontos jelenség.

Másodszor, de főképpen: A szocializmusban a társadalom termel a *társadalom részére*, azaz: a munka összeredménye a termelő társadalom valamennyi tagjának javára válik; a monopoliumban ellenben az állam termel a birtokosok és a kincstár részére. Az állam eladja gyártmányait készpénzért éppugy, mint akármelyik más gyáros. A monopolium jüvedelmét azonban a törvényhozók és a kormány tetszésük szerint oly célokra használják fel, melyek semmiképpen sem azonosak a nép érdekeivel, p. o. új kaszárnyákat építenek, felemelik a hivatalnokok fizetését, stb.; a modern állam mint osztályállam legfőképpen a beati possidentes (szerencsés birtokosok) érdekeit képviseli.

A monopoliumnál az állam nem egyéb, egy kapitalisztikus munkaadónál; mert az érték-többletet, t. i. a munka gyümölcsét, mely a munkabért felülhaladja, épp úgy nem juttatja a munkás birtokába, mint a magántőkeapénzes. És éppen ez a szocializmus punctum saliens-e (a kérdés lényege), hogy t. i. valamennyien vetnek, de valamennyien aratnak is, ellentétben a kapitalisztikus társadalommal, a melyben a munka vet és a tőke arat. A monopolium tehát inkább hasonlít a vállalkozók egyesületeihez (résztvénytársaságok, kartellek), mint a szocializmushoz.

A monopoliumnak politikailag aggályos oldalát a jelenlegi viszonyok közt nem akarjuk érinteni.

Aki tehát a monopoliumot és szocializmust egymással összetéveszti, csak azt bizonyítja, hogy az utóbbinak lényegét és jelentőségét még fel nem fogta.

HARMADIK TÉTEL.

A szocializmus nem akarja a tulajdont eltörölni.

Csak a *termelési eszközöket* akarja az osztályadonba átvinni; ellenben a termékek vagy a fogyasztási cikkek természetesen annak tulajdonába mennek át, aki azokat átveszi. A ház a tied, ameddig benne lakni akarsz; a kabát, az óra, a meltil, stb., amelyeket a raktárakban magadnak kíválgatsz, a tied; senkinek sem szabad ezt tőled elvenni. Igaz ugyan, hogy a szocialisztikus népállamban senkinek sem fog érdekében állani ezen tárgyakat tőled elvenni, mert azokat akárcik épp úgy megkaphatja, mint te. Nem is lesz senki oly nagyon érdekelve, hogy éppen ezen cikk az ő tulajdonában maradjon, miután valamennyi szükségleti cikk bőségesen készenletben van és az egyesnek minden hiánya könnyen fedezhető. Lehetnek ugyan ritkaságok, amelyek magántulajdonára annak tulajdonosa sulyt fektet, p. o. természeti ritkaságok, remekművek (habár az ily tárgyakat valószínűleg inkább nyilvánosgyűjteményekben fogják elhelyezni), emlékek, stb. A szocialisztikus népállam minden esetre fog arról gondoskodni, hogy mindenkinek birtokjogai ez irányban is megóvassanak.

Közelebbről szemlélve, éppen a szocializmus akarja a tulajdont megóvni, holott a kapitalizmus azt a legmerészebben sérti.

A földbirtok természeténél fogva köztulajdon. A termelési eszközök azonban kulturtörténelmi termékek, melyeket az emberiség évezredek szellemi és fizikai tevékenysége hozott létre és azért észjogilag épp oly köztulajdon képeznek mint a földbirtok, amit Henri George és követője Flürscheim Mihály földállamosítók félreismertek.*)

Észszerűen csak azt lehet magánbirtoknak tekinteni, ami kizárólagosan saját tevékenységnek a gyümölcse. A földbirtok és a termelési eszközök magántulajdona ennél fogva csak bitortlás, vagy az erősebb joga, azaz: erőszakkal, de nem észjog alapján jöhet létre. Azért kell meggyőzőlni mindazon kísérleteknek, amelyek a kapitalisztikus gazdasági formát az *észjog* alapjára akarják fektetni. Ez az értelme az oly számtalanszor félreértett röpke szónak: „a tulajdon, tolvajlás”. Tehát nem a fennálló magántulajdon ellen irányul ezen szavak éle, hanem annak eredete ellen. Felette neveltséges tehát a szocialistáknak szemükre vetni, hogy ők maguk is magántulajdonnal bírnak. Míg a magántulajdon rendszere fennáll, nagyon természetes, hogy az egyes egyének — ha létezni akar —, magántulajdonnal kell bírnia. Az egyes egyén magát éppoly kevésbé emancipálhatja a társadalmi alakzattól, mint az éghajlat befolyásától. Miután most már valamennyi fogyasztási cikk a földbirtok,

*) Schopenhauer ellenben ezt némileg felfogta. A „Parerga” című munkájának II. köt. 276. oldalán megjegyzi, hogy a birtok joga etikailag és észszerűleg jobban van indokolva, mint a születésből eredő jog. De a kettő egymással kapcsolatban és egybe van forrva, amennyiben a legtöbb birtok öröklött és következetesen szintén a születésből eredő jognak egyik neme.

illetve a termelési eszközök segítségével állítatik elő, ennél fogva észjogilag csak az egyének fogyasztási cikkei tekinthetők azok tulajdonának és pedig csak oly szocialisztikus közösségben, amelyben mindenki azokat magának egy bizonyos munkamennyiség teljesítésével megszerezheti. Engels világosan mondja: „mindenki előtt, aki ezt megérti, annyit jelent, hogy a társadalom tulajdona a föld és egyéb termelési eszközökre — az egyén tulajdona pedig a többi terményekre, tehát a fogyasztási tárgyakra terjed ki.”

Marxnak azon szavai, hogy a szocializmusban a kisajátítókat kisajátítják, egészen helyesek és annyit jelentenek, hogy a szocializmus a jogtalan magántulajdont a jogszertével pótolja, a földbirtok és gyárak jogtalan magántulajdonát pedig a *tevékenység arányában felosztott* fogyasztási cikkek jogszerű magántulajdonával helyettesíti.

A HÉT ESEMÉNYEI.

— **Megőrült a vonaton.** Miskolcra jelentik, hogy ott szombaton délelőtt nagy rémületet okozott a Sátoraljaújhegyről Miskolcra érkező gyorsvonat utasai között egy honvédfőhadnagy különös viselkedése, akiről észrevették, hogy *hirtelen meglehetősen* meglehetősen. A miskolci állomáson aztán telefonon értesítették a miskolci térparancsnokságot, mire egy ezredorvos és több tiszt jött ki az állomásra, honnan a szerencsétlen férfit a *helyőrségi kórházba* szállították be.

— **Szerencsétlenül járt emberek.** Kaposvárról írják: Fiedler Pál vasuti alkalmazott a dombovári állomáson a robogó gyorsvonatra akart felugrani, de *de a kocsi elűtötte és összeroncolt*. Kórházba való szállítás közben meghalt.

— **Kisiklott vonat.** Csongrádról táviratozzák: A Csongrádról Szentes felé induló vegyesvonat mozdonya a Tisza fölötti vashídon áthaladva, *egy hanyarodásnál kisiklott*. A gépész rögtön megállította a vonatot és így *nem történt nagyobb baj*. Az utasok kénytelenek voltak a szentesi indóházig gyalog visszamenni.

— **Leugrott a robogó vonatról.** Ruttkáról jelentik: A kassa—oderbergi vasut Zsolnáról Ruttkára indított vonatról ma egy ember Sztrecsnó és Ruttká között le akart ugrani, de *a kalauz megakadályozta ebben*. Azonban, amint a vonat közelebb ért Ruttkához, az utas kirántotta az ajtót és *leugrott a robogó vonatról*. Azt hiszik, hogy a vonatról leugrott ember azonos azzal a sikkasztó irnokkal, aki Debrecenből nagyobb összeg elsikkasztása után megszökött.

— **Megostromolt vasuti állomás.** Aradról jelentik: Mária-Radnán, a hegyaljai motoros vasuti állomás előtt egy ut vizs el, amelyen a lakosság közlekedni szokott. Az állomásfőnök a minap elzáratta az utat csupa szeszélyből s nagyon sok kellemetlenséget s idővészteséget okozott ezzel a lakosságnak. A lakosság emiatt zugolódott. Ma délelőtt egy küldöttség megkérte a főnököt, nyissa meg újra az utat. Kérésüket azonban elutasították, amire megtámadták a főnököt, aki kénytelen volt az irodába menekülni. A nép ostromolni kezdte az állomást s csendőrök verték szét a tömeget.

— **Mire készlet a nyomor?** Nápolyból jelentik, hogy az ottani *közüti vasut alkalmazottai* sztrájkba léptek, ami már több heves összeütközésre szolgáltatott okot. Az igazgatóság mintegy 30 kocsit a rendőrség és katonaság oltalma alatt forgalomban akart tartani, de a sztrájkolók *családostul odafeleltek a sínekre* és ilyképpen *élő bariádokat alkottak*. Az első kocsit pedig heves *közáporral fogadták*. Amikor látták, hogy tulerőben vannak, az összes kocsikat föltartóztatták és *fölborították* a síneken. A torlaszokat a katonaság és tűzoltóság szedte széjjel.

Szerkesztői üzenetek.

Sátoraljaújhegy. Buza Barna ur ostoba kirohanásaival a „Népszava” már kellően foglalkozott. Ha mi minden ostobaságot, amelyet ellenünk írtak, figyelemre akarnánk méltatni, akkor lapunk tele volna ezekkel. Paj Barna urnak a multkori macskazene. Hagyják szegényt!

Felelős szerkesztő: **Faragó Dezső.**

Laptulajdonos: **A magyar vasutas-szervezet**

Világosság könyvnyomda r-t, Budapest, Nyár-utca 1.